

Problematika řešení litiázy a striktur močovodu

MUDr. Jan Pulcer, MBA

Urologické oddělení, Sdružené zdravotnické zařízení Krnov

Urolitiáza je celosvětově rozšířeným onemocněním močového systému, které postihuje všechny věkové skupiny. V posledních několika desetiletích prevalence urolitiázy celosvětově narůstá a představuje závažný nejen medicínský, ale i sociálně ekonomický problém. Vzhledem k technologickému vývoji během posledních dvou desetiletí se ureteroskopická litotrypse stala celosvětově běžnou metodou léčby kamenů horních močových cest. Jedná se o velmi účinnou a minimálně invazivní metodu. Během endoskopického výkonu však může dojít k poranění ureteru, a to má za následek snížení peristaltiky v místě inzultu, stimulaci ureterální hypertrofie a iniciování zjizvení ve svalové vrstvě ureterální stěny, což má za následek vznik striktury. Samotná striktura může bránit normálnímu toku moči, která vede k hydronefróze, zjizvení ledvinového parenchymu, snížení funkce ledviny a u některých pacientů může dokonce vyvolat trvalou ztrátu renálních funkcí.

Klíčová slova: ureteroskopie, ureterální striktura, rizikové faktory.

Problematics of solving lithiasis and strictures of the ureter

Urolithiasis is a globally widespread disease of the urinary system affecting all age groups. In the last few decades, the prevalence of urolithiasis has been increasing worldwide and represents a serious medical but also a socioeconomic problem. Due to technological developments during the last two decades, ureteroscopic lithotripsy become a common method of treatment for upper urinary tract stones worldwide. It is a very effective and minimally invasive method. However, during an endoscopic procedure, injury to the ureter can occur which results in decreased peristalsis at the site of the insult, stimulation of ureteral hypertrophy, and initiation of scarring in the muscle layer of the ureteral wall, which leads to the formation of a stricture. The stricture itself can obstruct the normal flow of urine, resulting into hydronephrosis, scarring of renal parenchyma, decreased kidney function, and in some patients can even cause permanent loss of renal function.

Key words: ureteroscopy, ureteral stricture, risk factors.

Úvod

Urolitiáza je celosvětově rozšířeným onemocněním, které postihuje všechny věkové skupiny. V posledních letech prevalence ureterálních kamenů trvale narůstá a na jejich vzniku se podílí mnoho faktorů, mezi které patří také změna stravovacích návyků s nárůstem obézních lidí v populaci. Prevalence urolitiázy se celosvětově pohybuje mezi 2–3 %, zatímco v České republice se pohybuje mezi 0,5–5,8 %. Velmi závažným problémem je recidiva onemocnění, která může být v desátém roce od výskytu konkrementu až 50 %. Vzhledem k to-

muto faktu urolitiáza představuje závažný nejen medicínský, ale i sociálně ekonomický problém (1). Vzhledem k technologickému vývoji během posledních dvou desetiletí se ureteroskopická litotrypse stala běžnou léčebnou metodou u konkrementů hlavně středního a dolního ureteru, jestliže selže konzervativní nebo farmakologická léčba (2).

Jedná se o velmi účinnou a minimálně invazivní metodu. Vzhledem k vysoké úspěšnosti při řešení ureterolitiázy si tato metoda získala v této indikaci své místo jako jedna z metod první volby. I přes postupné vylep-

šování techniky a samotného nástroje může způsobit významné komplikace, které by neměly být ignorovány. Močovod je malá, úzká, trubcovitá struktura, která dobře vyhovuje průchodu moči, ale ne zcela nezbytně tuhým předmětům, jako jsou konkrementy nebo nástroje, v závislosti na velikosti (3).

Právě během endoskopického výkonu může dojít k poranění ureteru, a to má za následek snížení peristaltiky v místě inzultu, stimulaci ureterální hypertrofie a iniciování zjizvení ve svalové vrstvě ureterální stěny, což má za následek vznik striktury. Samotná strik-

MUDr. Jan Pulcer, MBA
Urologické oddělení, Sdružené zdravotnické zařízení Krnov
J.Pulcer@seznam.cz

Cit. zkr: Urol. praxi. 2023;24(3):131-133
Článek přijat redakcí: 7. 2. 2023
Článek přijat k publikaci: 12. 2. 2023